

Aan de gemeenteraad

Datum : 7 juli 2026
Zaaknummer : 5013591
Contactpersoon : Stephan Tromp
Telefoonnummer : 06-28451903

Onderwerp: Afhandeling motie 25M238 Maatschappelijk Meedoen Budget

Geachte voorzitter en leden,

Tijdens de Begrotingsraad op 12 november 2025 nam de gemeenteraad [de motie](#) 25M238 'Maatschappelijk Meedoen Budget' aan. Deze motie vraagt om:

- een Arnhemse variant van het maatschappelijk meedoen budget (MMB) uit te werken;
- een vergelijking te maken tussen een Arnhems maatschappelijk meedoen budget en het huidige armoedebeleid;
- uw raad een keuze voor te leggen om deze werkwijze al dan niet in te voeren.

Hieronder staat beschreven wat we hebben ondernomen. Met deze raadsbrief doen wij deze motie af.

Verkenning van het Wageningse model van Maatschappelijk Meedoen Budget (MMB)

In de afgelopen periode zijn er op ambtelijk niveau meerdere gesprekken met de gemeente Wageningen gevoerd om helderheid te krijgen in de mogelijkheden en onmogelijkheden van hun Meedoen budget. In deze verkenning is ook gesproken met gemeenten Nijmegen, Zutphen en Venlo. Wat ons positief aansprak was dat Wageningen voor haar inwoners maatwerk wil leveren en een vrij te besteden budget beschikbaar stelt, dat op het huishouden is afgestemd. Zij willen daarmee de bestaanszekerheid van inwoners vergroten. Die ambitie delen we!

We zijn daarom blij met de opgedane inzichten en hebben gekeken of en welke mogelijkheden er zijn om delen van de Wageningse aanpak te vertalen naar een Arnhemse variant. We concludeerden dat beide werkwijzen erg verschillen van elkaar en lastig te vergelijken zijn. En dat de grootte van onze stad om een andere aanpak vraagt dan Wageningen hanteert.

We nemen uw raad daarom eerst graag mee in onze huidige koers die we in de afgelopen jaren in Arnhem hebben gevolgd en laten zien welke resultaten we hiermee al geboekt hebben. Want we zien dat onze huidige werkwijze succes heeft. We beschrijven onze ambitie om nóg meer inwoners met onze inkomensondersteuning te helpen en leggen uit hoe we dat willen doen. Daarna leggen we uit hoe het Meedoen budget in Wageningen werkt en geven we een Arnhemse variant weer.

Datum: 7 juli 2026
Zaaknummer: 5013591
Pagina: 2

Verbeteringen inkomensregelingen gemeente Arnhem

In de afgelopen bestuursperiode hebben wij geïnvesteerd in het toegankelijker maken van onze gemeentelijke inkomensregelingen en het verbeteren van het bereik daarvan. Dit hebben we gedaan door onder meer het aantal regelingen te verminderen, door deze te harmoniseren en te vereenvoudigen. Deze aanpak, waarin we uitgaan van vertrouwen en regelingen zoveel mogelijk automatisch verlengen, zorgt ervoor dat inwoners minder administratieve lasten hebben en het bereik van de Arnhemse inkomensregelingen wordt vergroot. Dit is de kern van het Arnhemse armoedebeleid. U kunt er meer over lezen in deze [raadsbrief](#).

Figuur 1; weergave van Arnhemse inkomensregelingen

In bovenstaand figuur staan in de kolommen de vier robuuste en toegankelijke regelingen waar het Arnhemse armoedebeleid na de vereenvoudiging met name op stoelt¹. In 2021 waren dit nog zes regelingen. In de kolommen staan ook de geldende inkomenspercentages voor de regelingen. Dat het beleid succesvol is, blijkt uit actuele Arnhemse cijfers die [hier](#) zijn gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Deze cijfers geven aan dat door onze inzet het bereik van Individuele Inkomens toeslag (IIT) tussen 2021 en 2024 is gestegen van 57% naar 74% onder de doelgroep. Zowel werkenden als bijstandsgerechtigden hebben geprofiteerd. In de komende periode zetten we de lijn door. We gaan meer huishoudens toegang geven tot de Gelrepas. Onze Gelrepas is goed bekend in de stad en heeft een hoog bereik van bijna 80% van de doelgroep. We hebben daarmee aantoonbaar een

¹ Dit betreffen de regelingen die de kern vormen van de inkomensondersteuning, omdat zij de grootste groepen ondersteunen en breed toegankelijk zijn. Daarnaast bestaan bijvoorbeeld nog de inkomens toeslag voor studenten met een ziekte of beperking en is de Gelrepas gekoppeld aan de Arnhemse regeling voor gratis busvervoer, waar 7100 pashouders gebruik van maken.

Datum: 7 juli 2026
Zaaknummer: 5013591
Pagina: 3

effectief Arnhems instrument om inkomensondersteuning mee te versterken. Daarnaast komt binnenkort nieuwe wetgeving waardoor we inwoners actief mogen benaderen met ons hulpaanbod. Daarmee krijgen we inwoners in beeld die we nu nog niet in beeld hebben, maar die wel recht kunnen hebben op inkomensondersteuning. Met name werkenden weten de weg naar de gemeente nog niet goed te vinden. Deze gaan we opzoeken. Bijvoorbeeld bij hun werkgever of in de wijken. Met deze proactieve benadering van inwoners hebben we de ambitie om inwoners (die we nog niet in beeld hebben) één aanvraaggesprek te bieden waarmee ze alle regelingen kunnen aanvragen waar ze recht op hebben. Dit is een onderdeel van onze plannen om bestaanszekerheid in de stad te vergroten. Andere plannen die hieraan bijdragen worden uitgewerkt binnen de transformatie sociaal domein. Wij zullen uw raad hierover in een later stadium uitgebreider informeren.

Werkwijze Maatschappelijk Meedoen Budget Wageningen

Gemeente Wageningen is na jarenlange voorbereiding in 2025 gestart met het [MMB](#). Doel van het MMB is dat alle inwoners in Wageningen voldoende geld hebben om van rond te komen en mee te doen in de samenleving. De gemeente heeft voor veel soorten huishoudens laten bepalen welk bedrag het huishouden nodig heeft om haar maandelijkse lasten betalen, inclusief een redelijk budget voor 'meedoen in de samenleving'.

Vervolgens wordt in Wageningen per huishouden geïnteriseerd wat de werkelijke kosten en de werkelijke inkomsten van een huishouden zijn. Als het huishouden een lager netto saldo heeft dan wat nodig is, dan vult Wageningen dat aan als Maatschappelijk Meedoen Budget (MMB).

Verschillen tussen het MMB van Wageningen en het Arnhemse armoedebeleid

Essentieel in de Wageningse aanpak is een persoonlijk gesprek dat met elk huishouden wordt gevoerd om de daadwerkelijke inkomsten en uitgaven in kaart te brengen. Het MMB is een jaarlijks bedrag dat in twaalf termijnen wordt uitgekeerd: inwoners krijgen te maken met één gesprek per jaar en minder regelingen.

In Arnhem hebben we gewerkt aan vereenvoudiging zodat we nu enkele grote, toegankelijke regelingen hebben. Inwoners hoeven weinig bewijsstukken aan te leveren en krijgen regelingen zo veel mogelijk jaarlijks automatisch verlengd als we voldoende informatie van ze hebben.

Het uitgangspunt is dus anders: Wageningen kiest voor individueel maatwerk en een precieze aanvulling per huishouden. Arnhem kiest voor lage administratieve lasten en een aanpak gericht op een maximaal bereik onder de doelgroep. Gemeentelijke middelen komen in Arnhem zo veel mogelijk in de stad terecht (en worden niet besteed aan uitvoeringscapaciteit). Een voordeel van de Wageningse aanpak is dat het tot een preciezere inkomensondersteuning leidt. Maar het vraagt veel capaciteit van de organisatie en inzicht in de administratie van de inwoner.

Datum: 7 juli 2026
Zaaknummer: 5013591
Pagina: 4

Waarom is het MMB niet passend voor Arnhem?

Na verkenning van de mogelijkheden die MMB biedt, concluderen we dat het MMB, zoals ingevoerd in Wageningen, niet haalbaar en ook niet passend is voor gemeente Arnhem. In Arnhem hebben we het over een groep van ongeveer 20.000 huishoudens bij wie we moeten langsgaan om het benodigde maatwerk te kunnen leveren. Daarvoor is onvoldoende ambtelijke capaciteit. Ook zijn onze processen en systemen hier op dit moment niet op ingericht. Eerste globale berekeningen wijzen erop dat we langdurig 40 FTE extra capaciteit nodig hebben voor het voeren van de maatwerkgesprekken wat leidt tot € 5,1 miljoen extra kosten. Daarnaast zijn investeringen nodig voor de aanpassing van processen en systemen. Op de langere termijn kunnen de uitvoeringskosten dan afnemen (bijvoorbeeld door bij bepaalde groepen gesprekken tweejaarlijks te voeren), maar het zal nog steeds veel meer uitvoeringscapaciteit vragen dan in de huidige situatie.

Daarbij is het van belang dat er een afbreukrisico is: hoewel een maatwerkaanpak leidt tot verstrekkingen aan huishoudens die voorheen misschien niet voor regelingen in aanmerking kwamen of daaruit te weinig ontvingen, is in Wageningen ook een groep huishoudens gaan inleveren. Dit zijn de huishoudens die al bekend waren bij de gemeente en de oude regelingen goed wisten te vinden. De transitie zorgt dus voor een verschuiving van ondersteuning in de samenleving. Dit brengt frictie met zich mee.

De invoering van een MMB geeft daarbij geen garantie voor een groter bereik onder inwoners die we nu nog helemaal niet bereiken. Ook met een MMB blijven er huishoudens waarschijnlijk buiten bereik omdat inwoners de weg naar de gemeente niet weten te vinden of niet bereid zijn hun huishoudboekje voor de gemeente inzichtelijk te maken.

Ten slotte betekent een MMB dat de Gelrepas moet worden opgezegd. Het MMB betekent immers dat gemeentelijke ondersteuning volledig wordt omgezet naar een vrij besteedbaar budget. Daarmee zou de Gelrepas dan ook als instrument vervallen om eenvoudig toegang te krijgen tot andere diensten in de stad, zoals gratis busvervoer. Het college heeft voor de komende periode een aantal ambities geformuleerd die hiermee samenhangen en deze worden onhaalbaar als een MMB wordt ingevoerd.

Arnhemse variant maatschappelijk meedoen budget

Zoals de motie vraagt, hebben we globaal een Arnhemse variant uitgewerkt. Een Arnhemse variant zou een gedeeltelijk MMB kunnen zijn, die we op termijn uitbouwen. In de eerste fase voegen we twee grote regelingen samen: de Gelrepas en de IIT. Op langere termijn zou de Arnhemse zorgkostenregeling daaraan kunnen worden toegevoegd. Een volledige impactanalyse is niet uitgevoerd, maar hieronder nemen we uw raad mee in wat de grote lijnen zouden kunnen zijn.

Werkwijze Arnhemse variant

In 2030 loopt het contract van de Gelrepas weer af. Er kan eventueel besloten worden dan met de pas te stoppen en het vrijkomende budget in te zetten voor de Arnhemse variant van de MMB, samen met het budget van de IIT. Dat wordt dan één nieuwe regeling.

Datum: 7 juli 2026
Zaaknummer: 5013591
Pagina: 5

Door de omvang van de stad is het in Arnhem niet haalbaar om bij elk huishouden de werkelijke maandlasten te bepalen met dezelfde werkwijze als die van Wageningen. We zullen dus uit moeten gaan van standaard uitgavenpatronen bij een bepaald huishoudtype. In een nieuwe regeling stelt de gemeente dan vast bij welk inkomensniveau en welk huishoudtype welke aanvulling past.

Deze variant is in beginsel haalbaar omdat we niet elk huishouden individueel hoeven te benaderen. We hebben immers van bijvoorbeeld huishoudens met bijstand al de informatie over de inkomenspositie. Het maakt ondersteuning ook gericht dan de huidige regelingen. De uitvoeringskosten en implementatiekosten zijn echter nog steeds fors. Deze kosten bedragen ongeveer € 1 miljoen per jaar. Mocht de raad voor deze Arnhemse variant kiezen dan is er nog veel keuze in hoe de regeling wordt ingericht en is een herberekening hiervoor nodig. Overige bezwaren zijn al genoemd in de paragraaf 'Waarom is het MMB niet passend voor Arnhem?'. Deze veranderen niet met een Arnhemse werkwijze.

Een voordeel van de Arnhemse variant ten opzichte van ons huidige beleid is dat inwoners een beter bij hun situatie passend bedrag krijgen aan ondersteuning. Zij kunnen dit vrij besteden. We zien minder voordeel van een eenvoudiger regelingenveld: met onze huidige regelingen kunnen wij ook met één aanvraaggesprek een inwoner helpen met de toegang tot ondersteuning. Daarvoor is geen andere systematiek nodig, wel extra capaciteit.

Conclusie

Afgelopen jaren hebben wij geïnvesteerd in het toegankelijker maken en vereenvoudigen van onze gemeentelijke inkomensregelingen en het verbeteren van het bereik daarvan. Wij willen de komende periode die lijn doorzetten. De Gelrepas zien we daarbij als een belangrijk instrument.

Het invoeren van een MMB is, in welke vorm dan ook, een meerjarig traject, dat de eerste jaren een flinke investering vraagt van de interne organisatie en pas na de investering de inwoners in onze stad wat kan opleveren. Wij zijn hierbij niet ten volle overtuigd dat de voordelen de nadelen overstijgen.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben en beschouwen motie 25M238 hiermee als afgedaan.

Hoogachtend,

het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

P. Sennema

A. Marcouch

Datum: 7 juli 2026
Zaaknummer: 5013591
Pagina: 6

